

Silkeborg Provsti

Referat FORMANDSMØDE ONSDAG d. 13. oktober 2021 – kl. 19.00, i Gjern Sognehus

Dagsorden:

1. Velkomst v. Jakob Nissen
2. Grønomstilling og bæredygtighed i Silkeborg Provsti. Oplæg v/Carsten Vejborg, EnergiTjenesten
 - Fastlæggelse af strategi for den lokale kirke og kirkegård? Materialet "Grøn Kirkegård tjek-liste" er vedhæftet.
3. Formands-runde. Hver formand fortæller 2 min. om hvad der rører sig i sognet/sognene.
4. En drøftelse af forventninger til det fremtidige samarbejde mellem menighedsråd og provstiudvalg.
5. Eventuelt.

Deltagerantal: 27

Afbud: Inge-Merete Bro

Ad. 1. Velkomst ved Jakob Nissen

Ad. 2. Grønomstilling og bæredygtighed i Silkeborg Provsti. Oplæg v/Carsten Vejborg, EnergiTjenesten. Carsten Vejborg præsenterede sig selv.

EnergiTjenesten er

- en uvildig, nonprofit organisation.
- Dialogbaseret rådgivning.
- 10 ansatte

Samarbejde med folkekirken siden 2009 ifm. energimærkning. Gennemgået 830 kirker i DK. Foretager klimamålinger i kirker.

Målsætning om 70% af CO2 reduktion i 2030 (i forhold til 1990)

Hvor stor er CO2 udledningen nu?

Hvor stammer CO2 udledningen fra?

Mundet ud i en Klimarapport for Favrskov Provsti.

Havde foretaget energimærkning af bygninger og har fået tal og grafisk opstilling fra provstiet.

CO2 kortlægning:

Energiforbrug af

- Transport
- Indkøb
 - Kirkegårdsdrift (blomster, plastikbakke, gran...)
 - Øvrig drift
 - Anskaffelser og vedligehold
- Kirkens jorder.

856 ton CO2 pr. år - mål nuværende udledning

Silkeborg Provsti

257 ton CO2 pr. år - mål for udledning i 2030

Der er store udfordringer og ikke nogen kvikfix. Indkøb og transport bidrager med den største andel.

Bygninger:

- Udfasning af olie og gasfyr. Varmepumper og jordvarme er svaret på anden opvarmningsform reducerer CO2 udledning med 75%.
- Energioptimering bl.a udarbejde energirapport – kan gøres for kirker. Især fokus på varmestyring, Varme er for kirkegængerens skyld (- og orgler) og ikke for kirken.
- Renovering af bygninger især præstebolig. Sætte mål om energimærke C eller D. Husk at genopfriske energimærkning f.eks i forbindelse med præstekifte. Tjekke om energimærkningen fortsat er gyldig?
- Solceller på en mark. Der er ikke givet mange tilladelser. I Egå sognegård er der opsat solceller på indvendig side af mur.

Bemærkninger:

Folkekirken er ikke vant til energiproduktion (solceller). Det er andre bedre til. Kan der laves decentrale anlæg?

Svar: De 3 første punkter er umiddelbart tilgængelig.

Transportmiddel – kirkens tjeneste?

- Elbiler
- Elcykler
- Sætte lademulighed op ved kirkegård eller p-pladsen ved kirken.

Indkøb:

- Blomster og lys (bare en enkelt blomst dyrket i et gartneri udleder 1 kg CO2.) Erstat med stauedebed (flerårige udleder ikke CO2) på kirkegården. Mindre ambitiøs på kravene til buketter til alterbordet.
- Mad og drikke
- Minimering af affald: emballage, holdbare ting og sager, genbrug og genanvendelse.

Kirkegårdsdrift:

Størst CO2 udledning

- maskiner og gasbrænding
- sæsonblomster og pyntegrønt
- Spagnum, grus (skaffet fra havbunden) og jord. Græs binder 2 ton pr. hektar, med mindre det slås ofte. Træer binder 7 ton pr. hektar.
- Affald.

Ændring af drift?

- Flere stauder, buske, træer?
- Bevaring af gamle træer?
- Mindre grus – mere natur.

Grus der er lagt ud gør ikke skade, men heller ingen gavn, da det ikke binder CO2.

Silkeborg Provsti

Kød kan være mere CO2 neutral hvis den har gået på en græsmark i DK end hvis den er fragtet over større afstande.

Præstegårdsjord? Korndyrkning (udleder)? Skovplantning (optager)? solcellepark?

Kirkeministeriet ønsker skov, natur og økologi – følger udviklingen tæt.

Forslag til aktiviteter:

- Energigennemgang af kirker og øvrige bygninger
- Energi besparelser (9.400 + moms pr. kirke)
- Plan for konvertering
- Gennemgang af kirkegårde
- Forslag til klimavenlige tiltag
- Kortlægning af kirkens jorde – udenfor diget
- Oversigt over CO2 udledning – ændring af drift
- Kortlægning af kirken indkøb og forbrug
- CO2 reduktioner

Kommentarer fra salen:

- Hvad koster det?

Svar: Kortlægning som rapport for Favrskov Provsti koster 50.000 kr. + moms

- Landsforeningen afholder kursus med oplæg til debat om politiske fokuspunkter for alle MR-formænd i større geografisk område i Alderslyst sognehus den 28. oktober 2021.
- 70% reduktion af hvad, hvem skal gøre det op?

Svar: Det kan ikke gøres op i forhold til 1990 for der er ikke gemt tal og bilag til sammenligning.

Kan også nøjes med at se få år tilbage og se at der allerede er sket ændringer de seneste år.

Det så nok langt værre ud i 1990. Der er formentlig sket store besparelser.

Kan det være en del af bogføringen? Så reduktionen også kan aflæses her?

Inviteret til en drøftelse med Kirkeministeriet. Kan der laves en app?

Ikke et spørgsmål om enten eller, men et spørgsmål om mere eller mindre.

Tak til Carsten Vejborg for oplægget.

Ad. 3. Formands-runde. Hver formand fortæller 2 min. om hvad der rører sig i sognet/sognene.

Alderslyst – Niels Lauritsen: To stillinger ledig; organist og kirketjener. Fået en vikar på begge poster til hjælp. Vil gerne give sig tid til at finde gode medarbejdere. Hvad vil MR med musikken til gudstjenester? Det arbejdes der med. 70 gæster til spisning fra kl. 12-17 juleaften. Stor julekoncert til fordel for menighedsplejen. Skimmelsvamp i p-bolig – netop modtaget en rapport herpå. Problemer med overligger på sognehuset. Der har været udskiftning i MR, så der er brug for suppleanterne. Nyt materiel på kirkegården indkøbes som el.

Balle - Tom Ebbe Jakobsen: Balle arbejder på at kunne lade elbiler op under gudstjenester.

Silkeborg Provsti

Ønsker sig lademuligheder til cykel ved andre kirker. Godt samarbejde i MR. På vej til normale tilstande efter corona. Der har ikke kunnet være mange i Balle kirke under restriktionerne. Er i gang med kirkebyggeri – og der arbejdes stødt og roligt. Netop godkendt 2 nye klokker der sammen med den gamle klokke skal sidde i tårnet. Søger pt fonde til orgel – kan formentlig indvies advent 2023. Der bliver også arbejdet med indholdet i kirken. Have gudstjeneste i begge kirker hver søndag. Balle kirke skal ikke være lejlighedskirke. Får flere lokaler til rådighed i kraft den nye kirke. Søger om opnormering af kirketjenertimer bl.a også til omvisning af kirken. Grundstenen skal nedmures i november og kirken indvies pinsedag den 5. juni 2022. Vandrekirken kan ikke flyttes, men dagplejen mangler plads og der indgås nok kontrakt med dem om at bruge kirken.

Bryrup-V-V – Bjarne Pedersen: Arbejder på lys i alle kirker. Nyt altergulvtæppe i Vinding kirke. Der skal arbejdes med udskiftning af varmekilder. Begynder at tale om grøn omstilling.

Dallerup - Inger Engsig-Karup: Ansat kirkesanger, præsteansættelse, P-bolig med tendens til skimmelsvamp. Varmeanlæg i P-bolig er under udskiftning. Kirkediger under renovering. Renovering af kirkens indre. Varmeanlæg sat ud og midlertidig løsning fundet. Ønsker nyt alterbillede. Med i kirkehøjskole i Gl. Gjern kommune. Sorring-står-sammen som kirken deltog i. Det var der stor opbakning til.

Funder- Mette Hahn-Pedersen: Der er mange aktiviteter i gang igen. Præster besøger villakvarterer og inviterer. Udviklings sogn som bekendt. Kirke- og kulturmedarbejder er nu på plads og kan aflaste organisten. 6 kirker i pastoratet hvor der nu er i gang med udskiftning af tag på den 3 kirke. Arbejdsmiljøregler skal overholdes og det kan være en udfordring. Arbejder med nyt sognehus.

Gjern-Skannerup - Steen Andersen: Dejligt at være fri for corona. Det har øget aktiviteterne i sognehuset igen. Det er glædeligt. MR arbejdet med visioner i forbindelse med menighedsmøde. Tidligere præst har været proceskonsulent i visionsarbejdet. Gav et godt arbejde. Vil gerne i gang med streaming fra gudstjenesterne til plejehjem og Blå kors hjem. Vil søge om sognesammenlægning.

Gødvad - Allan Danielsen-Boe: Visionsarbejde begyndt. Arbejde med udviklingsplan for kirkegården – andre begravelsesformer. Omkringliggende jord måske blive til skovkirkegård? 7-8 konfirmandhold + friskole. Udfordrer rammerne i sognegården. Har fået hjælp fra landsforening på arbejdsgiverområdet. Etableret natkirke-koncept, der har fået god tilslutning. Ny nabo da kommunen bygger ny skole lige modsat side af torvet foran kirken. Har et stort samarbejde med mange foreninger og organisationer i området.

Kragelund – Asger Ravn: Med i Lille Hids. Fået Kirke- og kulturmedarbejder. Fået lavet mur på konfirmandlokale. Har kørt et familiekor i efteråret. Har afslutningskoncert i morgen. Alsang om Bølling sø med 400 deltagere fra omkringliggende sogne. Nyt tag på graverbygning.

KSK – Poul Geil: Skoletjenesten har været udfordret med corona. Der er blevet tænkt kreativt og brugt projekter under hjemmeundervisningen. Der holdes repræsentantskabsmøder med spændende indhold. Der kunne godt være flere deltagere fra sognene. Alle er velkomne. Der er mange skoleklasser der bruger tilbuddet, men lidt skævt fordelt. Måske kan MR bidrage med kontakter til lokaler skoler. Medarbejdere på besøg hos MR til et menighedsrådsmøde.

KK44-festival: Glæder os til at kunne gennemføre festival uden coronarestriktioner. Tak til alle sogne for opbakning og finansiering.

Silkeborg Provsti

Linå – Ingen repræsentant

Mariehøj – Marianne Thompson: Optaget af at få et nyt MR i gang udfordret af corona. Ansat er blevet daglig leder i nogle få timer. Det er været et godt tiltag og aflaster kontaktperson. Udvikling i sognet med mange børnefamilier. Der bliver hentet frivillige kræfter til aktivitetsudvalg, der repræsenterer børnefamilier og kommer med ønsker og input herfra.

Lamper i sognehuset kræver udskiftning, hvis der skal energioptimeres her.

Sejling-Sinding – Karen Madsen: Mere ro på personalesituationen lige nu. Ansat kirke og kulturmedarbejder i Lille Hids. Vinterhøjskole begynde igen. Ung organist laver babysalmesang. Samme organist arbejder med nyt orgel til Sinding. Har arbejdet med grønne områder på kirkegården i mange år.

Sejs-Svejbæk – Ingen repræsentant

Serup-Lemming – Torben Frits Nielsen: Første gang med i MR. En del renoveringsopgaver. Kigger på at lave udviklingsplan for Serup Kirkegård – arbejde med i vinter. Været på inspirationsbesøg hos andre kirkegårde.

Silkeborg – Finn Rindom Madsen: Stejl læringskurve fra valget i november. Ansættelse af præst har været en lang, stor og spændende proces. Skal også være korshærspræst. Der sker rigtig meget i kirken og sognelokalerne – stort aktivitetsniveau. Ny hjemmeside er gået i luften i dag. Arbejder på at få større sognelokaler i Fredens Gård. Menigheden består af 2 linjer med en Indre Mission/Luthersk Missionslinje og en grundvigsklinje. Der er et godt og gensidigt respektfuldt samarbejde på tværs af teologiske holdninger.

SKK - Inge Kallestrup: Renoverer i øjeblikket ovnen. Det tager 3 uger og skrider planmæssigt frem. Arbejder med Alle Helgen arrangement lørdag den 6. november. Kirkegårdscafe hver mandag er et godt tiltag. Giver mange gode snakke med borgere og det giver godt kendskab til personalet på kirkegården at være der til daglig.

Skorup-Tvilum – Henriette Christensen: 4 nye medlemmer i MR og der har været udskiftning og suppleanter ind. Nu er der ro på. Ønsker at arbejde med rollerne i menighedsrådet, så flere løfter opgaverne i MR. Besøg af kirkegårdskonsulent, som har udarbejdet en udviklingsplan. Der vil blive tænkt grøn omstilling i udviklingsplanen. Kirkegårdspers. Arbejder med staudebede på kirkegården.

Svostrup – Birgit Husted: Ansættelse af præst kommer til at fylde meget. Indkøbe el-trillebør sammen med Voel.

Them – Line Hamann: Nyt MR og et ungt MR. Skal arbejde med at finde roller, nu coronaen er ovre. Tiltag ved Brande kirke for at tiltrække Gjessøborger. Mange renoveringsopgaver i processen.

Virklund - Ingen repræsentant

Voel – Niels Vendelbo: Har en korskirke og har reduceret sten/grus og anlagt græs inde ved kirken.

Silkeborg Provsti

Sorteret i bevaringsværdige gravsten og anlagt nyt lapidarium. I gang med projektering af udvidelse af sognelokaler. Sognet er vokset. I gang med at gøre P-bolig indflytningsklar - præsteansættelse. Gennemgået de kirkelige retninger som optakt til præsteansættelse.

Ad. 4. En drøftelse af forventninger til det fremtidige samarbejde mellem menighedsråd og provstiudvalg.

Jakob redegjorde for ønsker fra PU

- Der sendes mødekalender ud, med deadline for indsendelse af punkter. PU skal nå at forberede sig.
- Indkomme med forslag til budget rettidigt.
- Gerne have en god åben dialog om tingene.

Uddrag af drøftelsen:

- Ønske om at der holdes kursus på gymnasiet for alle MR som først i sidste valgperiode.
- Landsforeningen tilbyder kursus. Kunne lave et DAP kursus i distriktsforenings regi.
- Der har ikke været meget berøring med provstiudvalget. De lever stille i baggrunden. Mest i berøring med provstikontoret. Kunne være ønskeligt at de kunne være mere synlige.
- Det tidligere PU har deltaget aktivt i provstesyn.
- Gerne holde møder ude i sognene. Gødvad vil gerne lægge lokaler og kaffe til.
- PU besøge kirker og sognehuse – lave en cykeltur rundt i provstiet.
- Opmærksom på at flytte midler fra små sogne til sogne i udvikling.
- Vigtigt at MR og PU har en ligeværdig dialog.
- Ros for handlekraftighed.
- Anerkende tilgængeligheden til provstiudvalget. Huske at det er en frivillig indsats og begrænset hvor mange timer, der kan/skal lægges i arbejdet.
- Synes det er vigtigt, at PU tager med ud på provstesyn. Det giver et godt kendskab til sognene.
- Opmærksomheden henledes på at være med i både MR og PU på en gang kræver en stor indsats.
- Der var begrænset "run" på opstilling til PU. PU skal kunne være mulighed for at alle kan være med og at arbejdsbyrden ikke bliver for stor.

Tom Ebbe J: Landsforeningen arbejder for at etablere en organisation for læge PU-medlemmer.

Ad. 5. Eventuelt

Inger Engsig-Karup: Tak til det afgangende PU for arbejdsindsatsen i funktionsperioden. Og særlig tak til Hans Erik Christiansen for et stort indsigt, overblik og kendskab til arbejdet. Det bliver nogle store sko at skulle udfylde.

Det har været karakteristisk for Hans Erik Christiansen, at det altid har været et ønske, at det skulle være godt at være kirke ude i sognene og det har fyldt meget og har været det bærende i beslutningerne.

Marianne Thompson: Program for Uge 44-festival ude. Vær med til at gøre opmærksom på de mange tilbud som der er i uge 44.

Mødet sluttede med fadervor.

Mødet sluttede kl. 21.57. Tak for iaften.